

Tarptautinė *Baltic Pride* 2016 žmogaus teisių konferencija

„TEISINIS TOS PAČIOS LYTIES PORŲ SANTYKIŲ PRIPAŽINIMAS: TARPTAUTINĖS TENDENCIJOS IR NACIONALINĖS GALIMYBĖS“

2016 m. birželio 17 d.

09:00 – 15:30

Vieta

TOLERANCIJOS CENTRAS
Naugarduko g. 10/2, Vilnius

KONFERENCIJOS PROGRAMA

Organizatorius

Rėmėjai

Kingdom of the Netherlands

Šiaurės ministrų tarybos
biuras Lietuvoje

Embassy of Canada

Ambassade du Canada

2014 metų gruodžio mėnesį du homoseksualūs vaikinai P. B. ir M. L. pasidalino šia nuotrauka socialiniame tinkle „Facebook“. Vaikinai po šia nuotrauka sulaukė daugiau nei 800 komentary. Didžiąja dalimi parašytų komentary buvo skatinama neapykanta ir smurtas LGBT* asmenų atžvilgiu bendrąja prasme, tačiau kai kuriais komentarais nuotraukoje įsiamžinusiems vaikiniams buvo grasinama tiesiogiai. Komentarai iš tiesių buvo negailestingi, pavyzdžiui, „Sudegint pidarastus“, „I duju kameras abu“, „Gėjai jūs supisti, jus naikinti nx.“ ir „zudyt!“ (*kalba ne-taisyta*).

Nacionalinė LGBT* teisių organizacija LGL Generaliniam prokurorui pateikė skundą dėl

31 viešoje erdvėje patalpinto internetinio komentaro. Skundas buvo pateiktas pagal 170-ąjį Baudžiamojo kodekso straipsnį, kuriu draudžiama neapykantos kalba įvairių socialinių grupių atžvilgiu. Skunde nurodoma, kad skundžiamais komentarais viešai tyčiojama iš homoseksualios orientacijos asmenų, skatinama juos diskriminuoti, prieš juos smurtauti.

Generalinė prokuratūra pateikto skundo pagrindu ikiteisminio tyrimo nusprendė nepradėti. Apskundus šį sprendimą teismui, buvo priimtas analogiškas nutarimas. Aukščiausios instancijos teismas konstatavo, jog *„didžioji dalis Lietuvos visuomenės itin brangina tradicines šeimos vertybes. LR Konstitucijos 38-ajame straipsnyje įtvirtinta, jog šeima yra visuomenės ir valstybės pagrindas; šeimą, motinystę, tėvystę ir vaikystę saugo ir globoja valstybė; santuoka sudaroma laisvu vyro ir moters apsisprendimu, [...] šiuo atveju asmuo, viešoje erdvėje patalpinęs dviejų besibučiuojančių vyrų nuotrauką, turėjo ir privalėjo numatyti, kad toks ekscentriškas elgesys tikrai neprisideda prie skirtingas pažiūras visuomenėje turinčių asmenų tarpusavio supratimo ir tolerancijos skatinimo.“*

2015 metų rugpjūčio mėnesį šie homoseksualūs vaikinai Europos Žmogaus Teisių Teismui (EŽTT) pateikė peticiją, kurioje teigiama, jog valstybės neveikimas tiriant prieš juos nukreiptos neapykantos kalbos atvejus pažeidė jų teisę į privataus gyvenimo gerbimą, bei teisę į efektyvios teisinės gynybos priemones, siūlant šį skundą nagrinėti kartu su bendruoju Konvencijoje įtvirtintu bet kokios diskriminacijos draudimu.

TRUMPAI APIE KONFERENCIJĄ

Nacionalinė LGBT* teisių organizacija LGL kviečia į vienos dienos tarptautinę žmogaus teisių konferenciją „Tos pačios lyties porų santykių teisinis pripažinimas: tarptautinės tendencijos ir nacionalinės galimybės“, kuri įvyks š. m. birželio 17 d. LGBT* festivalio *Baltic Pride* 2016 metu. Konferencijos metu bus siekiama aptarti tarptautines ir europines tendencijas dėl teisinio tos pačios lyties porų santykių pripažinimo ir nagrinėti teises, socialines bei kultūrinės šio reiškinio implikacijas. Konferencijos metu bus aptariamoms šios temos:

- (1) Su santuokos lygybės įteisinimu susijusios pasaulinės tendencijos;
- (2) Europos teisinėje erdvėje besiformuojantis sutarimas dėl būtinybės teisiškai sureguliuoti tos pačios lyties porų santykius;
- (3) Galimybės teisiškai pripažinti tos pačios lyties porų santykius Lietuvoje;
- (4) Pokyčiai platesniame Baltijos šalių regione (t. y. Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje).

Konferencija siekiama atkreipti visuomenės ir politikų dėmesį į neegzistuojančią galimybę teisiškai sureguliuoti tos pačios lyties šeimų santykius Lietuvoje. Šiuo metu tik šešios (6) Europos Sąjungos valstybės narės nesuteikia teisinio pripažinimo galimybės tos pačios lyties poroms. Siekiant užtikrinti efektyvų teisės į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą įgyvendinimą Europos teisinėje erdvėje, būtina plėtoti visuomenės diskusiją dėl teisinės tos pačios lyties šeimų apsaugos ne tik Lietuvoje, bet ir platesniame regione.

Konferencijoje dalyvausiančių pranešėjų abėcėlinis sąrašas:

AUŠRINĖ ARMONAITĖ (Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narė, Liberalų sąjūdis, Lietuva)

ERWANN BINET (Nacionalinės asamblėjos narys, Prancūzija)

NATALIJA BITIUKOVA (Žmogaus teisių stebėjimo instituto Direktoriaus pavaduotoja teisės klausimams, Lietuva)

MONICA CIRINNA (Senato narė, Italija)

ASHLEY FOWLER („HRC Global“ programų koordinatė, JAV)

DANUTĖ JOČIENĖ (LR Konstitucinio teismo teisėja, Lietuva)

HELEN KENNEDY („EGALE Canada Human Rights Trust“ vadovė, Kanada)

ALICE BAH KUHNKE (Kultūros ir demokratijos ministrė, Švedija)

DALIA KUODYTĖ (LR Seimo narė, Lietuva)

ULRIKE LUNACEK (Europos Parlamento vicepirmininkė ir Europos Parlamento LGBTI intergrupės pirmininkė, Austrija)

STUART MILK („Harvey Milk“ fondo prezidentas, JAV)

VYTAUTAS MIZARAS (Vilniaus universiteto teisės profesorius, advokatas, Lietuva)

NILS MUIŽNIEKS (Europos Tarybos Žmogaus teisių komisaras, Latvija)

TANUJA MUNNOO (Žmogaus teisių komisijos regioninių projektų koordinatė, Pietų Afrika)

KAJSA OLLONGREN (Amsterdamo miesto vicemerė, Olandija)

JULIUS PAGOJUS (LR Teisingumo viceministras, Lietuva)

MARIJA AUŠRINĖ PAVILIONIENĖ (LR Seimo narė, Lietuva)

TOMAS VYTAUTAS RASKEVIČIUS (Nacionalinės LGBT* teisių organizacijos LGL Žmogaus teisių politikos koordinatė, Lietuva)

BIRUTĖ SABATAUSKAITĖ (Lietuvos Žmogaus teisių centro direktorė, Lietuva)

JUTTA SCHMITZ (Vokietijos ambasadorė Lietuvoje, Vokietija)

ALEXANDER SCHUSTER (Trento universiteto teisės profesorius, Italija)

VLADIMIR SIMONKO (Nacionalinės LGBT* teisių organizacijos LGL vadovas, Lietuva)

IMRE SOOÄÄR (Parlamento narys, Estija)

ILZE VINKELE (Parlamento narė, Latvija)

ROBERT WINTEMUTE („King’s College London“ Žmogaus teisių teisės profesorius, Jungtinė Karalystė)

Renginys vyks lietuvių ir anglų kalbomis (nuoseklus vertimas).

KONFERENCIJOS PROGRAMA

2016 m. birželio 17 d.

08:30 – 09:00

Konferencijos dalyvių registracija ir pasitikimo kava

09:00 – 10:00

Konferencijos atidarymas

Moteryų choro iš Suomijos **TUULIVOIMA** pasirodymas

Lietuvos Respublikos Teisingumo viceministro **JULIAUS PAGOJAUS** sveikinimas

Vokietijos ambasadorės Lietuvoje **JUTTA SCHMITZ** (Vokietija) sveikinimas

Nacionalinės LGBT* teisių organizacijos LGL vadovo **VLADIMIRO SIMONKO** (Lietuva) sveikinimas

Amsterdamo miesto vicemerės **KAJSA OLLONGREN** (Olandija) sveikinimas

Europos Tarybos Žmogaus teisių komisaro **NILS MUIŽNIEKS** video sveikinimas

Įvadiniai pranešimai

09:30 – 09:45 **STUART MILK**, „Harvey Milk“ fondo prezidentas (Jungtinės Amerikos Valstijos)

09:45 – 10:00 **ULRIKE LUNACEK**, Europos Parlamento vice-pirmininkė ir Europos Parlamento LGBTI intergrupės pirmininkė (Austrija)

SU SANTUOKOS LYGYBĖS ĮTEISINIMU SUSIJUSIOS PASAULINĖS TENDENCIJOS

Su santuokos lygybe susijęs globalus judėjimas vargiai galėtų būti apibūdintas kaip naujas reiškiny. Po to, kai 2001 metais Olandija tapo pirmąja valstybe pasaulyje, įteisinusia tos pačios lyties santuokas, analogišką sprendimą priėmė jau dvidešimt (20) pasaulio valstybių. Daugumoje šių jurisdikcijų santuokos lygybė buvo įteisinta progresyviais konstitucinių tribunolų sprendimais, suteikiant teisę į santuoką ir tos pačios lyties poroms. Pietų Afrikos, Jungtinių Amerikos Valstijų ir Kanados atvejų analizė pateiks įdomių įžvalgų apie su santuokos lygybės įteisinimu susijusias socialines viešosios nuomonės pokyčio kampanijas, sėkmingo strateginio bylinėjimosi pavyzdžius bei su šiais pokyčiais susijusias teises, socialines bei kultūrinės implikacijas, kurios turėjo įtakos ne tik konkrečioms visuomenėms, bet ir vietinėms LGBT* bendruomenėms.

10:00 – 11:00

1-oji plenarinė sesija

Moderatorius: **TOMAS VYTAUTAS RASKEVIČIUS**, Žmogaus teisių politikos koordinadorius, Nacionalinė LGBT* teisių organizacija LGL (Lietuva)

10:05 – 10:20 **TANUJA MUNNOO**, Žmogaus teisių komisijos regioninių projektų koordinadorė (Pietų Afrika), „Teisinis tos pačios lyties porų santykių pripažinimas: Pietų Afrikos patirtis su seksualine orientacija susijusių reformų kontekste“

10:20 – 10:35 **ASHLEY FOWLER**, „HRC Global“ programų koordinadorė (Jungtinės Amerikos Valstijos), „Meilė nugali: santuokos lygybės judėjimas JAV ir už jos ribų“

10:35 – 10:50 **HELEN KENNEDY**, „EGALE Canada Human Rights Trust“ vadovė (Kanada), „Santuoka apima viską! Kampanija už santuokos lygybę Kanadoje ir jos įtaka vietai LGBT* bendruomenei“

Diskusija

EUROPOJE BESIFORMUOJANTIS SUTARIMAS DĖL TEISINIO TOS PAČIOS LYTIES PORŲ SANTYKIŲ PRIPAŽINIMO

Pastaruju metu vis daugiau šalių Europoje tos pačios lyties šeimoms suteikia teisinį pripažinimą. Šiuo metu dvylika (12) Europos Sąjungos valstybių narių yra įteisinusios tos pačios lyties santuokas, vienuolika (11) valstybių narių – įvairias partnerystės formas, o šešios (6) valstybės narės tos pačios lyties poroms nesuteikia absoliučiai jokio teisinio pripažinimo. Kai kuriose Europos valstybėse teisinio tos pačios lyties porų santykių pripažinimo klausimas buvo sprendžiamas remiantis Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) jurisprudencija, o kitos valstybės įėjo į pasaulio istoriją įteisindamos santuokos lygybę po šalies gyventojų balsavimo referendume. Šioje plenarinėje sesijoje aptarsime gerosios praktikos pavyzdžius ir strategijas, siekiant „vaivorykštės“ šeimų teisinio pripažinimo Europoje, tokių būdu laiduojant efektyvų teisių į privataus gyvenimo gerbimą ir šeimoms gyvenimą užtikrinimą.

11:00 – 12:00

2-oji plenarinė sesija

Moderatorius: **ALEXANDER SCHUSTER**, Trento universiteto teisės profesorius (Italija)

11:05 – 11:20 **ERWANN BINET**, Nacionalinės asamblėjos narys (Prancūzija), „Santuokos lygybės įteisinimas Prancūzijos Respublikoje (įstatymo projektas Nr. 344)“

11:20 – 11:35 **MONICA CIRINNA**, Senato narė (Italija), „Teisinio pripažinimo suteikimas tos pačios lyties poroms Italijos Respublikoje“

11:35 – 11:50 **ROBERT WINTEMUTE**, „King’s College London“ Žmogaus teisių teisės profesorius (Jungtinė Karalystė), „Europos teisinėje erdvėje besiformuojantis sutarimas dėl teisinio tos pačios lyties porų pripažinimo“

Diskusija

12:00 – 13:00

Pietūs

TEISINIO TOS PAČIOS LYTIES PORŲ SANTYKIŲ PRIPAŽINIMO GALIMYBĖS LIETUVOJE

Lietuvos teisinė sistema nesuteikia galimybės teisiškai pripažinti tos pačios lyties porų santykių. Nors Lietuvos Respublikos Konstitucija santuoką apibrėžia išimtinai kaip sąjungą tarp vyro ir moters, Konstitucinis teismas yra išaiškinęs, jog konstitucinė „šeimos gyvenimo“ samprata negali būti apribota santuokos institutu. Nepaisant įvairių nacionalinių įstatymų leidybos iniciatyvų, kuriomis siekiama dirbtinai „susiaurinti“ šeimos sampratą, Europos teisinėje erdvėje besiformuojantis sutarimas sufleruoja, jog konstitucinė „šeimos gyvenimo“ samprata turėtų būti interpretuojama kaip apimanti ir tos pačios lyties poras. Dėl šios priežasties ši plenarinė sesija skirta aptarti teisinio tos pačios lyties porų santykių pripažinimo galimybes Lietuvos konstitucinės ir civilinės teisės kontekste.

13:00 – 14:15

3-oji plenarinė sesija

Moderatorė: **NATALIJA BITIUKOVA**, Žmogaus teisių stebėjimo instituto Direktorius pavaduotoja teisės klausimams (Lietuva)

13:05 – 13:20   **DANUTĖ JOČIENĖ**, LR Konstitucinio teismo teisėja (Lietuva), „EŽTT jurisprudencija pagal Konvencijos 8-ąjį straipsnį. Su tos pačios lyties porų santykiais susiję aspektai“

13:20 – 13:35   **VYTAUTAS MIZARAS**, Vilniaus universiteto teisės profesorius, advokatas (Lietuva), „Kodėl Lietuvos teisinė sistema turėtų suteikti teisinį pripažinimą tos pačios lyties poroms?“

13:35 – 13:50   **DALIA KUODYTĖ**, LR Seimo narė (Lietuva), „Lyties pagrindu neutralus partnerystės institutas kaip viena iš tiesinio tos pačios lyties porų santykių pripažinimo alternatyvų“

13:50 – 14:05   **MARIJA AUŠRINĖ PAVILIONIENĖ**, LR Seimo narė (Lietuva), „Kodėl Lietuvoje iki šiol neegzistuoja teisinis tos pačios lyties porų santykių pripažinimas?“

Diskusija

POKYČIAI PLATESNIAME BALTIJOS ŠALIŲ REGIONE

Platesniame Europos kontekste Baltijos šalys – Lietuva, Latvija ir Estija – dažnai laikomos vienu regionu. Kita vertus, šios šalys yra ne tik panašios, bet ir daugeliu aspektų labai skirtingos. 2014 metais Estijos Parlamentas priėmė lyties pagrindu neutralios partnerystės įstatymą, tokiu būdu paversdamas Estiją pirmąja šalimi regione, įteisinusia tos pačios lyties porų santykius. Ar Estijos pavyzdys turės įtakos pokyčiams ir pietinėse jos kaimynėse – Latvijoje ir Lietuvoje? Paskutiniąja plenarinė sesija yra siekiama aptarti, kokia apimtimi Europoje besiformuojantis sutarimas dėl teisinio tos pačios lyties porų santykių pripažinimo gali būti panaudotas darant įtaką viešosios politikos formuotojams siekiant tos pačios lyties šeimoms teisinį pripažinimą suteikti ir Baltijos šalių regione.

14:15 – 15:15

4-oji plenarinė sesija

Moderatorė: **BIRUTĖ SABATAUSKAITĖ**, Lietuvos Žmogaus teisių centro direktorė (Lietuva)

14:20 – 14:35 **IMRE SOOÄÄR**, Parlamento narys (Estija), „Lyties pagrindu neutralaus partnerystės instituto įteisinimas Estijoje“

14:35 – 14:50 **ILZE VINKELE**, Parlamento narė (Latvija), „Teisinio tos pačios lyties porų santykių pripažinimo galimybės Latvijoje“

14:50 – 15:05 **AUŠRINĖ ARMONAITĖ**, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narė, Liberalų sąjūdis (Lietuva), „Teisinio tos pačios lyties porų santykių pripažinimo galimybės Lietuvoje“

Diskusija

15:15

Baigiamosios pastabos: ALICE BAH KUHNKE
Kultūros ir demokratijos ministrė (Švedija)

TUULIVOIMA

Moterų choras (Suomija)

Visos moterų choro „Tuulivoima“ (liet. „vėjo jėga“) atlikėjos dalyvavo ir mergaičių choro „Seinäjoki“ (1976–2002), kuris buvo vienas sėkmingiausių jaunimo chorų projektų Suomijos istorijoje, veikloje. Mergaičių choras „Seinäjoki“ 2000 metais Linco mieste (Austrija) laimėjo aukso medalį pirmojoje chorų olimpiadoje (t. y. Pasaulinėse chorų žaidynėse). „Tuulivoima“ susikūrė 2011 metų žiemą. „Vėjo jėgos“ pavadinimas atspindi minkštąsias vertybes, kuriomis vadovaudamasis choras dalyvauja daugelyje labdarinių renginių. „Tuulivoima“ repertuaras yra labai įvairus, nes jis apima 26-erų metų egzistavusio mergaičių choro „Seinäjoki“ repertuarą, t. y. dvasingą žiemos švenčių, etninę ir lengvąją muziką, įskaitant ir užsienio autorių kūrinius. Moterų chorui „Tuulivoima“ vadovauja dvi buvusios mergaičių choro „Seinäjoki“ narės, būtent grupės mokytoja, choro dirigentė Kirsi Burman ir choro mokytoja bei vaidybos edukologė Hanne Orrenmaa.

PRANEŠĖJAI:

AUŠRINĖ ARMONAITĖ

Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narė, Liberalų sąjūdis (Lietuva)

www.armonaite.lt

Aušrinė Armonaitė yra Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narė bei Aplinkos ir energetikos komiteto narė. Aušrinė turi 10 metų patirtį nevyriausybinėse organizacijose, atstovaujant liberalioms idėjoms, pavyzdžiui, žmogaus teisėms, individualizmui, tolerancijai ir laisvai rinkai. Aušrinė taip pat dirbo Tarptautinių prekybos rūmų Lietuvoje politikos koordinatore. Ji taip pat buvo Europos Tarybos (ET) patarimo komiteto jaunimo reikalais nare bei vadovavo Lietuvos liberaliajam jaunimui. Aušrinė yra įgijusi magistro diplomą viešosios politikos analizės srityje. Ji yra „Liberalų sąjūdžio“ politinės partijos narė.

ERWANN BINET

Nacionalinės Asamblėjos narys (Prancūzija)

www.assemblee-nationale.fr

Erwann Binet yra viešosios teisės ekspertas, savo karjerą pradėjo dirbdamas Nacionalinio atstovo Louis Mermaz komandoje. Ilgą laiką ponas Binet ėjo direktoriaus pavaduotojo pareigas leidybinėje įmonėje, taip pat dirbo teisės ekspertu Lijono (Prancūzija) regione. Erwann Binet jau daugiau nei 15 metų yra aktyvus Prancūzijos socialistų partijos narys. 2008 metais buvo išrinktas *Isère* regiono atstovu, o nuo 2012 metų atstovauja šiam regionui Nacionalinėje Asamblėjoje. Ponas Binet yra Nacionalinės Asamblėjos Teisės komiteto narys. Dėl savo principinės pozicijos ginant pilietines teises bei kovojant su diskriminacija, buvo paskirtas įstatymo projekto, kuriuo siekiama legalizuoti tos pačios lyties santuokas Prancūzijoje, pranešėju. Svarstant šį įstatymo projektą Parlamente, susidūrė su stipria opozicija. Nacionaliniai debatai sulaukė daug visuomenės dėmesio, ponas Binet 2012–2013 metais tapo gerai žinomą politiniu veikėju Prancūzijoje.

NATALIJA BITIUKOVA

Žmogaus teisių stebėjimo instituto Direktorius pavaduotoja teisės klausimams (Lietuva)

www.hrmi.lt

Natalija Bitiukova yra Žmogaus teisių stebėjimo instituto Lietuvoje Direktorius pavaduotoja. Prieš sugrįždama į Lietuvą 2013 metais, Natalija dirbo tarptautinėse žmogaus teisių organizacijose „Global Network for Public Interest Law“ (PILnet) ir „Open Society Justice Initiative“ (OSJI). Natalija įgijo magistro laipsnį žmogaus teisių ir Europos Sąjungos teisės srityje Centrinės Europos universitete Budapešte (Vengrija). Ji prisidėjo prie įvairių įstatymų rengimo iniciatyvų Lietuvoje ir yra straipsnių žmogaus teisės srityje autorė. Jos profesiniai interesai apima antidiskriminacinę bei viešojo intereso teisę, nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų teises ir naujųjų technologijų teisę.

MONICA CIRINNÀ

Italijos Senato narė (Italija)

www.senato.it

Monica Cirinnà nuo 2013 metų yra Italijos Senato narė. Prieš tai dirbusi dėstytojo asistente Romoje esančiame *La Sapienza* universitete, Cirinnà 1993 metais tapo Romos miesto tarybos nare ir užėmė šias pareigas iki buvo išrinkta į Italijos Senatą. Pastaruoju metu jos vardas siejamas su civilines partnerystes tos pačios lyties poroms įteisinusiu įstatymu Italijoje dėl jos aktyvaus indėlio rengiant šį įstatymo projektą. Ji taip pat žinoma už savo aktyvią poziciją aplinkos apsaugos ir gyvūnų teisių srityse.

ASHLEY FOWLER

„HRC Global“ programų koordinatorė (JAV)

www.hrc.org

Ashley prisijungė prie „HRC Global“ 2014 metų liepos mėnesį po studijų *Elon* universitete, kur įgijo politikos mokslų ir tarptautinių santykių diplomą. Jai buvo skirta viena reikšmingiausių universiteto stipendijų – *Lumeno* prizas – leidusi įgyvendinti trijų metų trukmės akademinę studiją apie LGBT* žmogaus teisių padėtį Centrinėje ir Rytų Europoje. Ashley praleido keturis mėnesius Kroatijoje ir Lietuvoje, kur atliko daugiau nei penkiasdešimt pusiau struktūruotų interviu su NVO sektoriaus darbuotojais, parlamentų nariais ir opozicijos lyderiais. Akademinę studiją

vainikavo baigiamasis darbas „Žmogaus teisių normų pasikeitimas: LGBT teises išsiplėtusioje Europoje“, kuriam tyrimo medžiaga buvo surinkta interviu metu. Ashley dabar dirba „HRC Global“, t. y. tarptautinio „Human Rights Campaign“ padalinio, programų koordinatorė. „HRC Global“ siekia pasinaudoti JAV sukaupta patirtimi, žiniomis ir resursais stiprinant pasaulinį judėjimą lygybės srityje.

DANUTĖ JOČIENĖ

Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo teisėja (Lietuva)

www.lrkt.lt

Danutė Jočienė yra teisininkė iš Lietuvos, Vilniaus universiteto docentė, buvusi Lietuvos teisėja Europos Žmogaus Teisių Teisme (EŽTT), žmogaus teisių ekspertė, dabar einanti Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo teisėjos pareigas. 2004 metais ji tapo jauniausia teisėja Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) istorijoje. Danutė Jočienė baigė Vilniaus universiteto Teisės fakultetą, dirbo dėstytoja Tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės institute. 2003–2004 metais ji ėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovės Europos Žmogaus Teisių Teisme (EŽTT) pareigas.

HELEN KENNEDY

„EGALE Canada Human Rights Trust“ vadovė (Kanada)

www.egale.ca

Helen Kennedy 2007 metais tapo pirmąja moterimi, užėmusia EGALÉ vadovės poziciją. Ji yra viena iš kampanijos „Canadians for Equal Marriage“, dažnai laikomos žymiausia viešosios politikos lobizmo kampanija visoje Kanados istorijoje, kūrėjų. Helen taip pat prisidėjo prie apklausos apie homofobijos ir transfobijos apraiškas Kanados mokyklose, t. y. pirmojo tokio pobūdžio tyrimo Kanadoje, įgyvendinimo. Savo darbais prisideda prie žinių apie patyčių prevenciją suteikimo mokymo įstaigų darbuotojams bei viešosios politikos proceso atstovams. Ji yra organizavusi mokymus imigracijos ir pabėgėlių klausimus sprendžiantiems teismų sistemos bei teisėsaugos pareigūnams visoje Kanadoje. JAV Apsaugos departamento prašymu, Vašingtone konsultavo vyriausiuosius Pentagono pareigūnus JAV kariuomenėje vykdytos „Don't Ask, Don't Tell“ politikos (skatinusios kareivius nesidalinti informacija apie savo seksualinę orientaciją) klausimais. Ji yra viena iš Tarptautinės gėjų, lesbiečių, translyčių ir interlyčių asmenų (angl. „International Gay, Lesbian, Trans and Intersex Association, ILGA“) federacijos, vienijančios už lygias lesbiečių, gėjų, translyčių ir interseksualių asmenų (LGBTI) teises kovojančias nacionalines ir regionines organizacijas, generalinių sekretorių.

ALICE BAH KUHNKE

Kultūros ir demokratijos ministrė (Švedija)

www.government.se

Alice Bah Kuhnke yra Švedijos Kultūros ir demokratijos ministrė. Ji yra Švedijos žaliųjų partijos (šved. „Miljöpartiet“) narė. Savo karjerą pradėjo 1992 metais kaip televizijos laidų vedėja. Po darbo televizijoje pasirinko politikos mokslų studijas. Po studijų baigimo dirbo laisvosios prekybos organizacijos „Rättvisemärkt“ generaline sekretore, buvo išrinkta į „Dramaten“ teatro valdybą, taip pat veikė kaip „YMCA-YWCA“ Švedijos padalinio pirmininko pavaduotoja. 2014 metų spalio mėnesį, suformavus Löfveno kabinetą, buvo paskirta vadovauti Kultūros ministerijai. Kaip Kultūros ir demokratijos ministrė, ponja Bah Kuhnke yra atsakinga už su kultūra, žiniasklaida, demokratija, žmogaus teisinėmis nacionaliniu lygmeniu bei nacionalinėmis mažumomis susijusius klausimus.

DALIA KUODYTĖ

Lietuvos Respublikos Seimo narė (Lietuva)

www3.lrs.lt

Dalia Kuodytė yra „Liberalų sąjūdžio“ politinės partijos narė ir Lietuvos Respublikos Seimo narė nuo 2008 metų. Ji taip pat yra Lietuvos atstovė Europos Tarybos (ET) Parlamentinės asamblėjos sesijose. 2012–2016 metų kadencijos Seime Dalia dirbo Žmogaus teisių komitete, vėliau – Socialinių reikalų ir darbo komitete. Ji buvo viena iš progresyvaus smurto artimoje aplinkoje prevencijai skirto įstatymo (2011) autorių. Dalia Kuodytė nuolatos aktyviai pasisako už LGBT* asmenų žmogaus teisių apsaugą. Ji yra įgijusi istorijos srities išsilavinimą Vilniaus universitete.

ULRIKE LUNACEK

Europos Parlamento Pirmininko pavaduotoja ir Europos Parlamento LGBTI intergrupės pirmininkė (Austrija)

www.ulrike-lunacek.eu

Ulrike Lunacek yra Europos Parlamento Pirmininko pavaduotoja, Žaliųjų/Europos laisvosios asociacijos narė Europos Parlamente (nuo 2009 metų) ir Austrijos Žaliųjų partijos delegacijos Europos Parlamente vadovė. Lunacek yra specialioji pranešėja Kosovo klausimais, LGBTI teisių grupės pirmininkė, Užsienio reikalų komiteto narė bei pavaduojančioji Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto narė. Nuo 1999 iki 2009 metų Lunacek buvo Austrijos Parlamento narė

bei Žaliųjų grupės atstovė užsienio ir vystymosi politikos, taip pat lesbiečių, gėjų, biseksualių ir translyčių asmenų lygybės klausimais. Ulrike Lunacek tapo pirmąja atvirai homoseksualia politike, išrinkta į Austrijos Parlamentą. 2006–2009 metais ji ėjo vieno iš Europos Žaliųjų Partijos pirmininkų pareigas.

STUART MILK

„Harvey Milk“ fondo prezidentas (JAV)

www.milkfoundation.org

Stuart Milk yra žmogaus teisių aktyvistas, LGBT* teisių gynėjas, konsultantas tarpvalstybinių santykių klausimais bei jaunimo interesų atstovas. Jis yra vienas iš „Harvey Milk“ fondo įkūrėjų bei jo prezidentas. Stuart Milk, žymas kovotojo už LGBT* žmogaus teises Harvey Milk sūnėnas, perkėlė savo dėdės autentiškumą, drąsą bei ryžtą bendradarbiauti į tarptautinę areną. Stuart Milk yra dirbęs kartu su regioninėmis ir nacionalinėmis LGBT* žmogaus teisių organizacijomis, padėdamas joms oficialiais, t. y. su teise ir valdžios institucijomis susijusiais, klausimais ir dalyvaudamas sąmoningumą skatinančiuose renginiuose bei demonstracijose. Jis ėjo oficialaus įgaliojimo žmogaus teisių klausimais užsienyje pareigas, dažnai dalyvauja formaliuose ir neformaliuose dialoguose su užsienio politikos lyderiais.

VYTAUTAS MIZARAS

Vilniaus universiteto teisės profesorius, advokatas (Lietuva)

www.tf.vu.lt

Vytautas Mizaras yra advokatas ir Vilniaus universiteto teisės profesorius. Jis taip pat yra VU Teisės fakulteto Privatinės teisės katedros vedėjas. Nuo 2014 metų Vytautas yra teisės firmos „Valiunas Ellex“ partneris ir Intelektinės nuosavybės, žiniasklaidos ir su asmens privatumu susijusių klausimų grupės vadovas. Vytautas Mizaras turi ženkliai patirties teikiant teises konsultacijas privatinės teisės, su asmens privatumu susijusių klausimų bei nacionalinių, tarptautinių bei ES teisės diktuojamų žmogaus teisių standartų srityse tiek nacionaliniams, tiek tarptautiniams klientams. Jis reikšmingai prisidėjo rengiant nacionalinius teisės aktus, dalyvaudamas darbo grupėse, kurios rengė naująjį Civilinį kodeksą, naująjį Civilinio proceso kodeksą ir naująją Autorių ir gretutinių teisių įstatymo versiją. Vytautas Mizaras 2014 metais buvo apdovanotas Nacionaliniu lygybės ir įvairovės apdovanojimu už apgintą konstitucinę teisę į taikius susirinkimus (t. y. „Baltic Pride 2013“ byla).

NILS MUIŽNIEKS

Europos Tarybos Žmogaus teisių komisaras (Latvija)

www.coe.int/tj/commissioner

Nils Muižnieks yra žmogaus teisių aktyvistas ir politologas. Nuo 2012 metų dirba Europos Tarybos Žmogaus teisių komisaru. Prieš tapdamas Žmogaus teisių komisaru, jis užėmė prestižines „Soros“ fondo (Latvija) programų direktoriaus, Latvijos universiteto Socialinių mokslų fakulteto Socialinių ir politinių tyrimų instituto direktoriaus (2005–2012), Europos Komisijos prieš rasizmą ir netoleranciją pirmininko (2010–2012), Latvijos ministro, atsakingo už socialinės integracijos, antidiskriminacijos, mažumų teisių ir pilietinės visuomenės vystymo klausimus (2002–2004), ir Latvijos Žmogaus teisių centro direktoriaus (1994–2002) pareigas. Politinių mokslų daktaro laipsnį įgijo *Berkeley* universitete Kalifornijoje (JAV).

TANUJA MUNNOO

Žmogaus teisių komisijos regioninių projektų koordinatė (Pietų Afrika)

www.sahrc.org.za

Tanuja Munnoo Pietų Afrikos Žmogaus teisių komisijoje dirba jau daugiau nei 15 metų, o šiuo metu ji vadovauja regioniniam *KwaZulu-Natal* provincijos padalinii. Tanuja turi socialinių mokslų ir teisės srities bakalauro diplomus (*KwaZulu-Natal* universitetas) ir teisės srities magistro diplomą (*Pietų Afrikos* universitetas). Ji taip pat yra praktikuojanti advokatė bei akredituota madiatorė. Tanuja sukauė daugiau kaip 20 metų patirtį žmogaus teisių, lygybės, naudojimosi teisinės gynybos priemonėmis bei teisės viršenybės srityse.

KAJSA OLLONGREN

Amsterdamo miesto vicemerė (Olandija)

www.amsterdam.nl

Kajsa Ollongren pradėjo savo karjerą Ekonomikos reikalų ministerijoje Hagoje 1992 metais. Jos karjera Hagoje jau trunka daugiau kaip du dešimtmečius, kurių metu ji dirbo įvairiose ministerijose. 2006 metais Kajsa Ollongren dalyvavo rinkimuose į Nyderlandų parlamentą kaip socialiai liberalios partijos D66 kandidatė. 2014 metais po pergalės savivaldybių rinkimuose savo partijos buvo paskirta Amsterdamo vicemere. Dirbdama Ekonomikos reikalų ministerijoje, aktyviai dalyvavo įvairiose europinio bendradarbiavimo iniciatyvose. Dalyvavo daugelyje Europos Sąjungos Tarybos posėdžių kaip Nyderlandų Ministro Pirmininko patarėja ekonomikos klausimais.

JULIUS PAGOJUS

Lietuvos Respublikos Teisingumo viceministras (Lietuva)

www.tm.lt

Julius Pagojus – teisininkas, Lietuvos politinis bei visuomenės veikėjas. 2011 metais baigė Vilniaus universiteto Teisės fakultetą, įgijo teisės magistro laipsnį. 2012 metais Vilniaus universiteto Ekonomikos fakultete įgijo ekonomikos bakalauro laipsnį. 2012–2014 metais dirbo Teisingumo ministro patarėju. 2014 metais Julius Pagojus tapo Lietuvos Respublikos Teisingumo viceministru, tuo pačiu tapdamas jauniausiu viceministru nepriklausomos Lietuvos istorijoje. Prieš tai vadovavo Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacijai “Apskritasis stalas”, Vilniaus jaunimo organizacijų sąjungai “Apskritasis stalas”, Vilniaus jaunimo reikalų tarybai, buvo Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos kontrolės komisijos pirmininkas, valdybos narys, Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūros valdybos narys, Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos biuro vadovas. Šiuo metu Julius Pagojus yra Lietuvos socialdemokratų partijos tarybos narys.

MARIJA AUŠRINĖ PAVILIONIENĖ

Lietuvos Respublikos Seimo narė (Lietuva)

www3.lrs.lt

Marija Aušrinė Pavilionienė yra filologė, profesorė, žmogaus teisių aktyvistė, feministė bei politikė. 1967–1978 metais dirbo dėstytoja Vilniaus universitete. Nuo 1994 iki 2004 užėmė direktorės pareigas Vilniaus universiteto Lyčių studijų centre. Priklausydama Lietuvos demokratų partijai (LDP), buvo Seimo narė 2004–2008 metais, o nuo 2009 metų Seime atstovauja Socialdemokratų partijai. Ji yra viena žinomiausių LGBT* žmogaus teisių gynėjų Lietuvoje. Ji taip pat yra svarbi feminizmo mąstytoja, publikuoja straipsnius lyčių lygybės klausimais. Taraso Ševčenkos nacionaliniame universitete Kijeve yra įgijusi humanitarinių mokslų daktarės laipsnį.

TOMAS VYTAUTAS RASKEVIČIUS

Nacionalinės LGBT* teisių organizacijos LGL Žmogaus teisių politikos koordinatorius (Lietuva)

www.lgl.lt

Tomas V. Raskevičius Nacionalinės LGBT* teisių organizacijos LGL veikloje dalyvauja nuo 2012 metų. Užimdamas Žmogaus teisių politikos koordinatoriaus poziciją, Tomas nuolat dirba su tarptautiniais žmogaus teisių apsaugos mecha-

nizmais Jungtinėse Tautose ir Europos Taryboje, siekdamas užtikrinti efektyvų tarptautinių LGBT* žmogaus teisių standartų įgyvendinimą Lietuvoje. Tomas taip pat aktyviai prisidėjo prie teisinės reformos, susijusios su lyties keitimo procedūros įteisinimu Lietuvoje, diegiamos remiantis Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) paskelbtu sprendimu byloje *L. prieš Lietuvą*. Tomas reikšmingai prisidėjo ir prie pirmosios išimtinai translyčiams asmenims skirtos viešinio kampanijos #TRANS_LT, kuria buvo pristatomos translyčių asmenų patirtys Lietuvoje.

BIRUTĖ SABATAUSKAITĖ

Lietuvos Žmogaus teisių centro direktorė (Lietuva)

www.manoteises.lt/lchr

Birutė Sabatauskaitė yra Lietuvos žmogaus teisių centro direktorė, teisės ir advokacijos ekspertė. Centre dirba nuo 2010 metų. Atlieka teisės aktų atitikimo tarptautiniams dokumentams analizes, nediskriminavimo teisės tyrimus, kartu su Europos tinklu prieš rasizmą rengia rasizmo ir diskriminacijos analizes Lietuvoje, 2010–2013 buvo Europos tinklo prieš rasizmą valdybos narė, atstovauja Lietuvos žmogaus teisių centrą įvairiose institucijose, teikiant pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo ar strateginių dokumentų tobulinimo. Lietuvos žmogaus teisių centras aktyviai pasisako dėl lygybės įstatymuose įtvirtinimo LGBT* asmenų atžvilgiu, teisinio reguliavimo, įtvirtinančio santykių įteisinimo galimybes partnerystės ir santuokos formomis. Birutė rengė rekomendacijas Lietuvos valstybės institucijoms ir tarptautinėms institucijoms dėl nediskriminavimo teisės ar jos įgyvendinimo tobulinimo, tarp jų – LGBT* asmenų lygių teisių užtikrinimo. Birutė 2009–2011 m. dėstė konstitucinę teisę Mykolo Romerio universitete. 2006–2008 m. dirbo Valstybės kontrolėje, vaiko teisių ir įtraukties eksperte tarptautiniame vaikų ir jaunimo judėjime – IFM-SEI (2008–2009), kur taip pat vesdavo žmogaus teisių mokymus (2004–2013).

JUTTA SCHMITZ

Vokietijos ambasadorė Lietuvoje (Vokietija)

www.wilna.diplo.de

Jutta Schmitz yra Vokietijos ambasadorė Lietuvoje. Jau daugiau kaip 27 metus ji yra Vokietijos diplomatinės tarnybos tarnautoja, nemažai laiko dirbo Kinijoje, *inter alia*, kaip Generalinė konsulė *Chengdu* mieste (2006–2008) ir kaip Politinių reikalų departamento vadovė Vokietijos ambasadoje Pekine (2009–2012). Ji taip pat įgijo skirtingos patirties eidama įvairias pareigas Jungtinėse Tautose Berlyne, Niujorke ir Ženevoje, taip pat NATO būstinėje Briuselyje, kur buvo Vokietijos

atstove Politinių reikalų komitete (2000–2002). Ponia Schmitz patirtis žmogaus teisių srityje susiformavo, kai ji tapo Vokietijos Užsienio reikalų ministerijos Žmogaus teisių departamento direktoriaus pavaduotoja (2002–2006) ir Politinių reikalų ministre nuolatinėje Vokietijos atstovybėje prie Jungtinių Tautų Ženevoje (2012–2014). 2014 metų rugsėjo mėnesį ponia Jutta Schmitz buvo paskirta Vokietijos ambasadore Lietuvoje. Jutta Schmitz *Albertus Magnus* universitete (Kelnas) yra įgijusi magistro diplomą sinologijos, istorijos ir politikos mokslų srityje.

ALEXANDER SCHUSTER

Trento universiteto teisės profesorius (Italija)

www.rightsonthemove.eu

Alexander Schuster – daktaras ir teisės magistras, Trento universiteto (Italija) Teisės fakulteto mokslininkas, besispecializuojantis tarptautinėje šeimos teisėje. Jis specializuojasi tokiose teisės srityse kaip dėl užsienyje atliekamo dirbtinio apvaisinimo procedūrų kylančios teisės ir pareigos bei antidiskriminacinė teisė. Alexander yra iš dalies Europos Sąjungos (ES) finansuojamo projekto „Keliaujančios teisės – vaivorykštės šeimos Europoje“ koordinatorius. Jis yra vadovavęs teisiniams ir tarpdisciplininiais projektams ir teikia nepriklausomo teisės eksperto paslaugas Europos Sąjungos Komisijai ir Europos Tarybai. Jis yra dėstęs ir atlikęs tyrimus universitetuose ir tyrimų centruose Monrealyje, Toronte (Kanadoje), Heidelberge, Tryre (Vokietijoje), Vašingtone (JAV), Atėnuose (Graikijoje), Prištinoje (Kosove) ir Udinėje (Italijoje). Jo interesų sritys – žmogaus teisės, ES teisė, LGBTI studijos ir biomedicinos mokslo keliami teisiniai iššūkiai. Jis koordinuoja www.rightsonthemove.eu projektą, skirtą vaivorykštės šeimų judėjimo laisvei.

VLADIMIR SIMONKO

Nacionalinės LGBT* teisių organizacijos LGL vadovas (Lietuva)

www.lgl.lt

Vladimir Simonko yra sukaupęs didelę darbo LGBT* žmogaus teisių srityje Lietuvoje patirtį, dirbdamas ekspertu ir instruktoriumi įvairiuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose projektuose. Jis buvo pirmosios „ILGA“ Rytų Europos konferencijos Palangoje, vykusios 1994 metais, ir kasmetinės „ILGA-Europe“ konferencijos Vilniuje, vykusios 2007 metais, organizatorius. Vladimir taip pat buvo vienas iš pagrindinių pirmųjų *Baltic Pride* eitynių, vykusių 2010 metais Vilniuje, organizatorių. Šiuo metu jis dalyvauja Lietuvos Žmogaus teisių koalicijos bei Nacionalinio lygybės ir įvairovės forumo veiklose. 2015 metais Vladimiras išrinktas „ILGA-Europe“ organizacijos Valdybos nariu.

IMRE SOOÄÄR

Parlamento narys, Teisės ir teisėtvarkos komitetas (Estija)

www.riigikogu.ee

Imre Sooäär yra Estijos politikas, kompozitorius ir verslininkas. Savo trečiosios kadencijos Estijos Parlamente metu jis iniciavo lyties pagrindu neutralaus Civilinės partnerystės įstatymo priėmimą, tokiu būdu paversdamas Estiją pirmąją buvusio sovietinio bloko šalimi, įteisinusia tos pačios lyties porų santykius. Prieš tapdamas Parlamento nariu, Imre plėtojo Estijos turizmo sektorių – įkūrė vieną žinomiausių viešbučių Estijoje „Pädaste manor Small Luxury Resort & Spa“. Jo verslas yra laimėjęs daugelį nacionalinių bei tarptautinių apdovanojimų, o jo restoranas „Alexander“ penkerius metus iš eilės Estijoje buvo pripažintas geriausiu restoranu. Imre taip pat yra gerai žinomas kompozitorius, klasikinės kompozicijos magistro diplomą įgijęs Estijos Muzikos akademijoje. Jis yra Estijos Nacionalinio dainų ir šokio festivalio 2011 kūrybinės koncepcijos autorius. Jis aktyviai dalyvauja saugant kultūrinį paveldą bei plėtojant tvaraus verslo idėjas. Jis yra Europos Istorinių pastatų asociacijos valdybos narys bei dažnai yra kviečiamas dalyvauti įvairiose tarptautinėse konferencijose.

ILZE VINKELE

Palamento narė (Latvija)

www.saeima.lv

Ilze Vinkele yra Latvijos Parlamento narė, taip pat Švietimo, kultūros ir mokslo komiteto pirmininkė. Ji buvo Latvijos Socialinių reikalų ministre 2011–2013 metų laikotarpiu. Ilze yra viena aktyviausių LGBT* žmogaus teisių gynėjų Latvijoje, nuosekliai pasisako už teisinio tos pačios lyties šeimų pripažinimo perspektyvą Latvijoje. Ilze yra įgijusi bakalauro diplomą socialinio darbo srityje ir magistro diplomą visuomenės sveikatos srityje.

ROBERT WINTEMUTE

„King’s College London“ Žmogaus teisių teisės profesorius (Jungtinė Karalystė)

www.kcl.ac.uk

Robert Wintemute yra Žmogaus teisių teisės profesorius iš „King’s College London“. Jis taip pat dėsto lygių galimybių bei Europos Sąjungos (ES) teisę. Europos Žmogaus Teisių Teisme (EŽTT) yra teikęs *pro bono* teisines paslaugas atstovaudamas ieškovę *Fretté prieš Prancūziją* byloje (dėl atvirai homoseksualių asmenų

teisės įsivaikinti, 2002) ir dalyvaudamas teikiant trečiųjų šalių ekspertines nuomones tarptautinės ir lyginamosios teisės kontekste, tokios bylose kaip *Karner prieš Austriją* (dėl tos pačios lyties partnerio teisės paveldėti būsto nuomą, 2003), *E.B. prieš Prancūziją* (dėl įsivaikinimo, kaip ir *Fretté* byloje, 2008), *Schalk ir Kopf prieš Austriją* (dėl teisės įteisinti santuoką tarp tos pačios lyties asmenų, 2010), *X ir kiti prieš Austriją* (dėl teisės įsivaikinti tos pačios lyties partnerio biologinį vaiką, 2013), *Vallianatos ir kiti prieš Graikiją* (dėl santuokos alternatyvų taikymo tos pačios lyties poroms, 2013) bei *Oliari ir kiti prieš Italiją* (dėl registruotos partnerystės įstatymo taikymo tos pačios lyties poroms, 2015). Europos Sąjungos Teisingumo teisme jis paruošė argumentavimo žodžiu tekstą anglų kalba našliui iš registruotos tos pačios lyties partnerystės *Maruko* byloje (dėl pensijos išmokėjimo mirusio darbuotojo tos pačios lyties partneriui, 2008). Jis taip pat teikė „draugiškąją nuomonę“ *Goodridge prieš. Department of Public Health* byloje (dėl santuokos lygybės Masačiusetse, JAV, 2003).

MAIN VENUES:

PRIDE MARCH

Gediminas Avenue
From Lukiškių Square to Bernardine Garden

PRIDE VOICES

Russian Drama Theater
J. Basanavičiaus str. 13, Vilnius

PRIDE CONFERENCE

Tolerance Center
Naugarduko str. 10, Vilnius

PRIDE GALA

Radisson Blue Hotel Lietuva
Konstitucijos av. 20, Vilnius

PRIDE PARK CONCERT

Art Factory LOFTAS
Švitrigailos str. 29, Vilnius

PRIDE HOUSE

Paviljonas
Pylimo str. 21B, Vilnius

KREVĖS / VILNIUS LGBT FESTIVAL

Cinema Center "Skaikajis"
A. Goštauto str. 2, Vilnius

Cinema "Pasalja"

Sv. Ignoto str. 4, Vilnius

French Institute

Didžioji str. 1, Vilnius

Swedish Embassy

Didžioji str. 16, Vilnius

PRIDE PARTY

SOHO Club
Švitrigailos str. 7, Vilnius

RAINBOW INFOPOINT

Paviljonas
Pylimo str. 21B, Vilnius

